

Iurum quod in eo primo instituit heredes do. Comites Federicum, Hippolitum, Scipionem, & Petrum Mariam, sive Hectoreg, filios quondam do. Comitis Petri Mariae, & prouepotes ipsius testatoris, quos ib presenti testamento confirmauit, & confirmat, & ad eorum maiorem cautelam, de nouo illos, ex his portionibus heredes sibi instituit, &c. & in hoc secundo testamento mandauit ipse testator, quod D. Comes Troilus soluat fratribus suis legatum auitum, alioquin eo non soluente, instituit sibi heredem dictum do. Comitem Hieronymus quem etiam vocauit, decedentibus omnibus filijs do. Petri Mariae, & deinde in fine huius secundi testamenti adest clausula h.e.c. An nullans omne aliud testamentum excepto presenti, & testamento facto Papie.

Dubitari nunc contingit, an per secundum testamentum censeatur reuocatum illud primum, vel potius valeat primum, ita quod predictus Illustrissimus do. Comes Hieronymus, consequi possit portionem sibi in eo relictam.

Initium à Domino.

De proposita dubitatione respondendum videbatur, præfatum Illustrissimum, & Reuerendissimum D. Cardinalem testatorem per secundum testamentum reuocasse illud primum saltem, quo ad personam Illustrissimi
D. Com. Hieronymi.

Primo, quia certa est iuris regula, per secundum et te
stamentum reuocatum censeti primum. §. posteriore
instit. quibus modis testa infirm. & l. sancimus. C. de
testam. Quæ sane regula locum habet etiam si primū
testamentum confectum fuerit, coram multo plurib.
testibus, quatuor, secundum, ut tradunt. Bart. in l. hāredes
palam. §. si quis post num. 3. ff. de testam. Corneus in
cons. 21. nu. 10. lib. 4. Iason in l. si ita scriptum nu. 28.

de leg. 1. & Didacus in rubr. de testam. parte secunda
num. 1. Imo locum habet regula hæc etiam si secundū
† testamentum sit in calidum iure aliquo speciali, ut
responderunt Alex. in conf. 146. nume. 12. & in conf.
177. nu. 1. lib. & Decius iu confi. 264. num. 2. versi. &
hoc procedit in conf. 475. nu. 1. & in conf. 489. nu. 3.
Parisius in conf. 34. n. 59. lib. 2. & Didacus vbi supra.

Secundo accedit, quod testator ipse manifeste dixit
in secundo testamento, se confirmare primum testa-
mentum in omnibus, & per omnia, exceptis his, in qui
bus secundum ipsam testamentum esset contrarium,
& repugnans illi primo. At quia secundum te-
stamentum repugnat primo quo ad personam dicti
do. Comitis Hieronymi: cum in eo primo fuerit, & ip-
se hæres institutus: in hoc vero secundo non, sed alij
fuerint vocati. Et inclusio vnius dicitur exclusio alte-
rius le. cum Prætor in princip. ff. de iudicijs, & hoc vi-
deatur confirmari ex eo, quod testator ipse in secundo
testamento ultimo ex filiis Do. Comitis Petri Mariae
substituit ipsum Comitem Hieronymum, quasi quod
significare voluerit, se ipsum Comitem non institui-
sc hæredem.

Tertio, & ultimò vrgere videtur, quod vbi res dubia est, pronuntiandum est primum testamentum + esse reuocatum per secundum; ne alioqui dicamus neutrum valere: cum nemo cum duobus testamento decedere possit dicto. S. posteriore, & ideo interpretatio

vocatos in primo: atque ita mutauit primi testamenti substantiam, quæ in institutione heredis consistit. S. ante heredis instit. de legatis, & tamen in hoc secundo testamento voluit valere primum. Quia sanè repugnancia, & perplexitas afficeret videtur, vt neutrum valeat, vt in specie respondit Crauet, in consl. 143. nu. 4. ex quo sequitur, esse debere locum successioni ab intestato, in qua debet præferri Do. Comes Sigismundus gradu proximior.

Quarto suffragari videtur, quod saltem praedicta re
pugnantia, & perplexitas reddit secundum hoc testa-
mentum † suspectum, ut in specie responderunt Ol-
dradus in consil. 242. in fine, & Craueta in consil. 143.
num. 11. Qui quidem Craueta num. 12. subiunxit
hoc maximè procedere, quando adest aliqua alia su-
spicio fraudis, & dolii. sicuti in casu nostro aliquas ex-
tare audio.

Quintò, & ultimo, admissò, quod hoc secundum testamen-
tum careat omni suspicione, dicendum est, &
primum, & secundum valere, quo ad personam Do-
Co. Hieronymi, qui in illo primo fuit institutus heres
equis portionibus cum alijs votatis; In hoc vero secun-
do non fuit expresse exclusus. Ita qd nō repugnat hoc
fīm, illi primo cum præteritum restator in secundo con-
firauerit primum, sed dicatur testator sic disponuisse.
vt hæredes votati in secundo geneantur per fideicom-
missum restituere dicto Do. Coeniti Hieronymo por-
tionem ei in primo testamento reliquit. Sicuti mani-
festè probant. si quis priore, ff. ad trebellia, & s. sed
& si quis instit. quib. modis testam. infirmen. Quibus
in locis commemoratur constitutio Imperatorum Se-
ueri, & Antonini, cuius verba hæc sunt. Imperatores

Seuerus, & Antonius Coceo Campano, i etiam
† secundo loco factum, licet in eo certarum rerum ha-
res scriptus sit, iure valeat, perinde ac si rerum men-
tio facta non esset; sed teneri hæredem scriptum, ut co-
tentus rebus sibi datis, aut suppleta quarta ex lege Fa-
cacia hæreditatem restitua: ijs, qui priore testamento
scripti fuerant propter inserta fideicommissi verba
quibus ut valeret prius testamentum, expressum
est, dubitari non oportet. Hactenus Imperatores, &
idem respondit Vlpianus in l. posthumus. §. si paganu-
ff. de iniusto rupto & irrito testam. his verbis. si paga-
nus, qui habebat iam factum testamentum, aliud feci-
set, & in eo comprehendisset, Fidei se hæredis cōmitet
ut priores tabulae valerent, oīmodo prius testamentū re-
priest; Quo rupto queri poterit, an vice codicillorū i-
valere debeat, cum & hæc verba sint fideicommissi,
sine dubio uniuersa, quæ illic scripta sunt, in causa fi-
deicommissi erunt, non solum legata, & fideicom-
mis, sed & libertates & hæredis iustitio. Hæc Vlpia-
nus, & ex nostris annotarunt Castr. in dicta le. si quod
priore in summario, qui dixit, valere primum testamen-
tum per secundum confirmatum valere iure Codici
lorum, ut institutus in secundo maneat contentus re-
bus, in quibus fuit institutus, si sufficiunt ad quartam
& residuum restitutat instituto in primo. Idem docu-
Alex. eodem in loco in secundo notab. cum scripsi
Quod eo ipso, quod testator dixit, in secundo testame-
to velle valere primum testamentū, videtur uelle gru-
uare secundos, ut hæreditatem restituant scripti
primo. & idem penè ad verbum scripti Angelus A-
tinus in dicto §. sed & si quis priore in tertio notab.
& Claudius Sexfilius in dicta l. si quis priore, in pri-
mo notab. qui & illud manifestè scripti nullam e-
differentiam, quod hæres vocatus in secundo testame-
to sit hæres vniuersalis, vel particularis; cum eadem
ratio. Idem scripsierunt Castrensis, Imola, & reliqui
dicta l. posthumus. §. si paganus. ff. de iniusto rupto,
irrito testam. Imolam, ac Castrensem secutus est Pe-
ta in dicta l. si quis in principio testamenti n. 81. ve-

sexto fallit, & n. 88. vers. vndeclimo fallit de leg. z.
Non obstant nunc adducta in contrarium, & pri-
mo quidem argumento respondetur uno vero, prædi-
ctam regulam non habere locum in casibus supra enu-
meratis, qui huic nostro adaptantur, nempe quando se
cundum testamentum est vel erroneum, vel fibi re-
pugnans, vel primi confirmatorium, non repeto iam
dicta, ne ex scriptis scripta conficiam.

dicta, ne ex ipsis scriptis concilium.
Non obstat secundum argumentum; quia respon-
detur, quod in testamento in secundo testamento, non
exclusit D. Comitem Hieronymum cum vocauerit no-
minatos in primo testamento, inter quos adest, & ipse
D. Comes Hieronymus qui non potest dici exclusus
ob id, quod alii fuerint inclusi in hoc secundo, iuxta re-
gulam dictam. cum Praetor in principio ff. de iudicijis,
quia respondetur, regulam illam non habere locum;
quando, id quod videtur exclusum per aliquam dispo-
sitionem includitur ex alia, ut scribit Decius in l. 1. in
tertia lectura nu. 84. ff. si certum petatu, & in cons. 1.
nu. 18. & Deciu secutus sum in cons. 106. nu. 23 1. lib.
2. & si ergo in casu nostro D. Comes Hieronymus vi-
detur exclusus per hoc secundum testamētum, ex quo
alii (ut diximus supra) sunt inclusi: attamen dicitur in-
clusus per illud primum, quod testator in hoc secundo
confirmavit, & validum esse voluit. Nec dixit testator
in hoc secundo testamento, quod in illo primo institu-
rit heredes solummodo illos, quos deinde recenset in
ipso secundo, & propterea, alii, ut D. Comes Hierony-
mus, nominati in primo non censemur exclusi, iuxta
egregiam traditionem Bart. in prima Constitutione
Codicis num. 7. dum excusat Iustinianum, qui dixit
Spiritum sanctum procedere a patre, & tacit a filio
Inquit Barto. Iustinianum ob id dici non posse hereti-
cum: cum non negauerit, quin etiam procedat a filio
Ita in casu nostro, licet dixerit hic testator in secundo
hoc testamento se in primo illo instituisse filios D. Pe-
tri Mariæ, non tamen negavit quin instituerit etiam
D. Comitem Hieronymum. Præterea & secundo reg-
la dicta l. cum Praetor cessat, quando repugnat ver-
similius mentis testatoris, ut scribunt Socinus iunior in
cons. 121. nu. 22. lib. 1. & in cons. 5. nu. 12. in fine lib.
2. & Gratius in cons. 5. nu. 83. lib. 2. & idem ego ipse re-
spondi in dicto cons. 106. nu. 232. lib. 2. quo loci nun-
15 233. dixi prædictam regulam non habere locū, qua-
do alioquin sequeretur aliquod absurdum, & demu-
16 cessat prædicta regulam, quando adest eadem ratio
eludendi. Ita Felinus in cap. non ne num. 5. de presu
& Patrissius in col. 111. nu. 39. lib. 1. Porrò in casu no-
stro, mens verisimilis ipsius testatoris fuit non ex-
cludere D. Comitem Hieronymum iam in primo ve-
catum gradu promixorem, quem ob multa patris me-
rita in ipsum testatorem collata: dum in causa fuit,
Serenissimus Magnus Hertruria Dux curauerit ipsius
testatorem creari Cardinalem, & ideo sequeretur max-
imum absurdum, si diceremus ipsum D. Comitem Hiero-
nymum exclusum fuisse per secundum testamen-
& demum eadem, imo maior, suadet ratio, quod ex-
clusus non fuerit. Nec ob id, dicitur testator exclusisse in
sum D. Comitem Hieronymum, quod eum substitui-
rit ultimo decedenti ex filiis D. Comitis Petri Mariæ
cum illa substitutio facta sit respectu portionum ip-
sum filiorum dicti D. Comitis Petri Mariæ. Non enim
hæc vocatio, quæ facta est in augumentum beneficiorum
& commodi collati in ipsum D. Comitem Hiero-
nymum operari debet diminutionem, I. legata inutili-
de leg. 2. Præterea & secundo respondetur, prædicta
argumentationem, demonstrate solum tacitam, &
sumptam quandam testatoris mentem, & voluntatem
sicuti de arguento ab inclusione vnius ad exclusione
nem alterius, scribunt Baldus in l. siue possidetis nus
in fine C. de probatio, & Matthesila. in notab. 67. Quidam